

Med ničem in brezčasjem

[Pop/Kultura](#) - četrtek, 01.09.2011 Tekst: Tomaž Klipšteter

Maribor - Izjemno širok spekter resne klasične in sodobne glasbe, zapakiran v 17 unikatnih koncertnih dogodkov, bo zaznamoval 4. Festival Maribor, ki se s slavnostnim sporedom, poimenovanim Jutranja zora, začenja nočoj v dvorani Union, trajal pa bo do 11. septembra. Letošnji program, ki je po besedah direktorice festivala Brigitte Pavlič najbolj drzen doslej, ponuja spoznavanja surove lepote skladb Györgyja Ligetija, projekt glasbenega raziskovanja nič in poslušanje niti časa, ki se vleče iz predzgodovinske dobe aboridžinov mimo cerkvenih gregorijanskih koralov vse do Bacha, Beethovna in do najnovejših pop komadov.

Zvočno hrbtnico dogodkom, ki se bodo v prihodnjih dneh zvrstili na Festivalu Maribor, ponuja festivalski orkester. (Foto: arhiv Festivala Maribor)

V prostoru med notami

Po besedah Pavličeve bo na festivalu nastopilo 230 glasbenikov z vsega sveta. "Rumenjak" 91-članskega mednarodnega festivalskega orkestra tvorijo člani Društva Komorni godalni orkester slovenske filharmonije, ki je tudi uradni producent Festivala Maribor. Njim se bodo pridružili številni zvezdniki. Tri koncerte bo dirigiral **Marko Letonja**, nastopili bodo čelista **Giovanni Sollima** in **Monika Leskovar** ter pianista **Dejan Lazič** in **Marino Formenti**. V projektu *Nič* bosta sodelovala tudi sopranistka **Aleksandra Zamojska** in avstralski igralec **Barry Humphries**, ki je v začetku 90. let doživel svetovni sloves v vlogi nepozabne Dame Edne.

"Sprva smo nameravali postaviti na oder opero z mednarodnimi zvezdami, a se je izkazalo, da zanjo nimamo dovolj denarja," je uvodoma povedal **Richard Tognetti**, umetniški vodja Festivala Maribor. Ker iz tega projekta ni bilo nič, je avstralski dirigent in violinist v niču našel navdih za najbolj ambiciozen festivalski dogodek, ki bo svojo enkratno uprizoritev doživel 6. septembra v Veliki dvorani SNG Maribor.

"To je najbolj ambiciozna stvar, ki sem se je kdaj lotil," je pojasnil Tognetti in dodal, da bodo v glasbeno-scenskem dogodku, za katerega je filmske posnetke pripravil avstralski umetnik **Jon Frank**, poskušali poiskati "nič" v prostoru med notami. Natančneje - med notami skladb Händla, Beethovna, Johna Caga, Trenta Reznorja, Williama Waltona, Aphex Twin...

Drzen programski rokopis

Na drugi strani pa je projekt *Nit časa*, ki je usmerjen na "vse", poudarja Tognetti. V tem koncertu, ki bo na sporedu 10. septembra v dvorani Union, je Avstrelc skušal splesti nit skladb iz zgodovine 43.000 let kolektivnega glasbenega zavedanja, in sicer od prvih prazgodovinskih poskusov združevanja ritma in melodije do Beatlesov, Michaela Jacksona in Lady Gaga.

S podobno drznim rokopisom je zasnovanih tudi ostalih 15 koncertov. Na sporedu nocojšnjega slavnostnega odprtja v dvorani Union bodo kompozicije japonskega skladatelja Toruja Takemitsuja, Beethovna, Leoša Janačka in Witolda Lutoslawskega. Drugi koncert z naslovom *Surova lepota* bo jutri ponudil dela avstralskega skladatelja Petra Sculthorpa ter madžarskih skladateljev Györgya Ligetija in Bele Bartoka. In tako naprej - vse do sklepnega koncerta z naslovom *Transcendentalno popotovanje* skozi glasbo Vivaldija, Arva Pärta, Johna Adamsa in Bacha. Poudariti velja še nastop svetovno priznanega ansambla na originalnih glasbilih **Il Giardino Armonico** (9. septembra v dvorani Union) pod umetniškim vodstvom **Giovannija Antoninija**.

Bolj prepoznani v tujini kot doma

Izjemnost *Festivala Maribor*, ki se je pred štirimi leti preobrazil iz festivala *Glasbeni september* v produkciji Narodnega doma, že od začetka doživlja večjo odmevnost in ugled v tujini kot doma. To razkriva tudi dejstvo, da sta generalna sponzorja letošnjega festivala iz Italije in Avstrije, država Slovenija pa podpira Festival Maribor zgolj s "simboličnim" zneskom 18.000 evrov, kar pokrije komaj 2,8 odstotka festivalskega proračuna. Umetniški presežek festivala pa je prepoznal zavod *Maribor 2012 - Evropska prestolnica kulture*, saj je temu festivalu namenil največ denarja, in sicer 760.000 evrov za letos in za prihodnje leto. Mitja Čander, programski direktor Maribora 2012, poudarja, da je *Festival Maribor* eden najtehtnejših poudarkov programskega sklopa *Terminal 12*, ki poskuša predstaviti umetniško odličnost in vznemirljivost. "Treba pa je videti tudi čez leto 2012. Upam, da bo festival sčasoma ustrezno opredeljen v mariborski mestni politiki in da se bo odpravila velika krivica, zaradi katere ta velika zgodba ne uživa resne podpore države," dodaja Čander.